

ARDEN

LEGAL & TAX

ARDEN

**Právny rámec finančného manažéra
(zodpovednosť, riziká a špecifické
vzťahy vznikajúce pri finančnom riadení
podniku, vrátane prípadov z praxe)**

Základný právny rámec

- ❖ **Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník** – relevancia pre povinnosti štatutárnych orgánov, zmluva o výkone funkcie štatutárneho orgánu, zodpovednosť za škodu, zákaz konkurencie;
- ❖ **Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve** – povinnosť viesť účtovníctvo, finančné výkazníctvo, sankcie za porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona o účtovníctve;
- ❖ **Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii** – povinnosť podať návrh na konkurz, ktorá prislúcha štatutárnemu orgánu, zodpovednosť voči veriteľom;
- ❖ **Zákon č. 595/2003 o dani z príjmov** – daňové plánovanie, transferové oceňovanie, daňové výdavky
- ❖ **Zákon č. 222/2004 Z. z. o DPH** – pravidlá odpočtu, daňové povinnosti;
- ❖ **Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon** – trestné činy súvisiace s finančným riadením;
- ❖ **Zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb** – pričítateľnosť trestnoprávnej zodpovednosti právnickej osobe;
- ❖ **Zákon č. 297/2008 o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu** – povinnosť identifikácie klientov, neobvyklé obchodné operácie;
- ❖ **Zákon č. 54/2019 o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti** – whistleblowing, vnútorný systém preverovania;
- ❖ **Zákon č. 18/2018 o ochrane osobných údajov** – ochrana osobných údajov pri finančných procesoch.

Štatutárny orgán kapitálových spoločností

Konateľ:

- ❖ vznik právneho vzťahu medzi štatutárnym orgánom a obchodnou spoločnosťou;
- ❖ existencia vzťahu nezávisle od zmluvy o výkone funkcie;
- ❖ obmedzenie výkonu štatutárneho orgánu neúčinné voči tretím osobám.

Predstavenstvo:

- ❖ zákonom nie je stanovený počet členov predstavenstva;
- ❖ určený spôsob konania sa zapisuje do obchodného registra.

Obchodné vedenie

Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11.9.2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019: *„Obchodním vedením akciové společnosti je organizování a řízení jejich běžné podnikatelské činnosti, zejména rozhodování o provozu podniku /závodu) společnosti a s tím souvisejících vnitřních záležitostech společnosti, a to bez ohledu na to, zda je vykonává samo představenstvo společnosti či samostatně představenstvem pověřený člen představenstva anebo třetí osoba.“*

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.3.2022, sp. zn. 4 Cdo 139/2021: *„Vnútrošnú pôsobnosť konateľov. Jedná sa o rozhodovanie všetkých otázok, ktoré majú vplyv na riadenie a chod spoločnosti, teda vrátane rozhodovania o obchodnej, personálnej, mzdovej, ekonomickej, účtovnej, technickej a podnikateľskej stratégii; ako aj rozhodovanie o schvaľovaní a vydávaní vnútorných firemných smerníc, okrem otázok, ktorých rozhodovanie je zverené spoločenskou zmluvou (zakladateľskou listinou) alebo je vyhradené stanovami alebo rozhodnutím najvyššiemu orgánu spoločnosti, teda valnému zhromaždeniu spoločnosti.“*

Rozhodnutia konateľov spoločnosti tvoria základ pre právne úkony urobené obchodnou spoločnosťou voči tretím osobám.“

Odborná a náležitá starostlivosť konateľa - § 135a ods. 1 a § 194 ods. 5 Obchodného zákonníka

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.5.2022, sp. zn. 4Obdo/106/2020: *„konateľ vykonáva túto funkciu s potrebnými znalosťami, teda informovane a pri konkrétnom rozhodovaní vynaloží primerané úsilie na využitie všetkých rozumne dostupných informačných zdrojov a na ich základe starostlivo zváži možné výhody/nevýhody (rozpoznatel'né riziká s cieľom ich minimalizovať) existujúcich možností konateľského rozhodnutia v prospech spoločnosti.*

Konateľ objektívne (bez ohľadu na zavinenie) zodpovedá za riadny výkon funkcie s odbornou starostlivosťou a nie za výsledok svojej činnosti.

Zodpovednosť konateľa je vylúčená, ak pri podnikateľskom rozhodovaní mohol mať rozumne za to, že na základe náležitých informácií koná v prospech spoločnosti.“

Mandátna zmluva v. zmluva o výkone funkcie

- ❖ úprava vzťahu medzi spoločnosťou a členom orgánu spoločnosti;
- ❖ subsidiárne využitie právnej úpravy mandátnej zmluvy;
- ❖ podstatné náležitosti mandátnej zmluvy;
- ❖ odplata ≠ dosiahnutie výsledku.

Zodpovednosť za porušenie povinností členov štatutárnych orgánov

- ❖ zmluvná a zákonná zodpovednosť;
- ❖ objektívna zodpovednosť;
- ❖ možnosti liberácie zo zodpovednosti za škodu.

Úlohy CFO v. právne riziká

Oblasť CFO	Kľúčové právne riziká
Zdroje kapitálu	Limity vlastného imania, úverová dokumentácia, transferové oceňovanie
Investície (CAPEX)	BJR – povinnosť dokumentovať analýzy, environmentálne predpisy
Pracovný kapitál	Platobná neschopnosť → návrh na konkurz, faktoring a AML
Dividendová politika	§ 179 / § 123 OBZ – zákaz vyplácania ak hrozí úpadok
Treasury a hedging	Regulácia finančných nástrojov, IAS/IFRS účtovné štandardy
Účtovníctvo a dane	Zodpovednosť za účtovnú závierku, daňové trestné činy
Reporting	ESG, GDPR, AML reporting, finančné výkazníctvo

Prípadová štúdia 1

Popis skutkovej situácie:

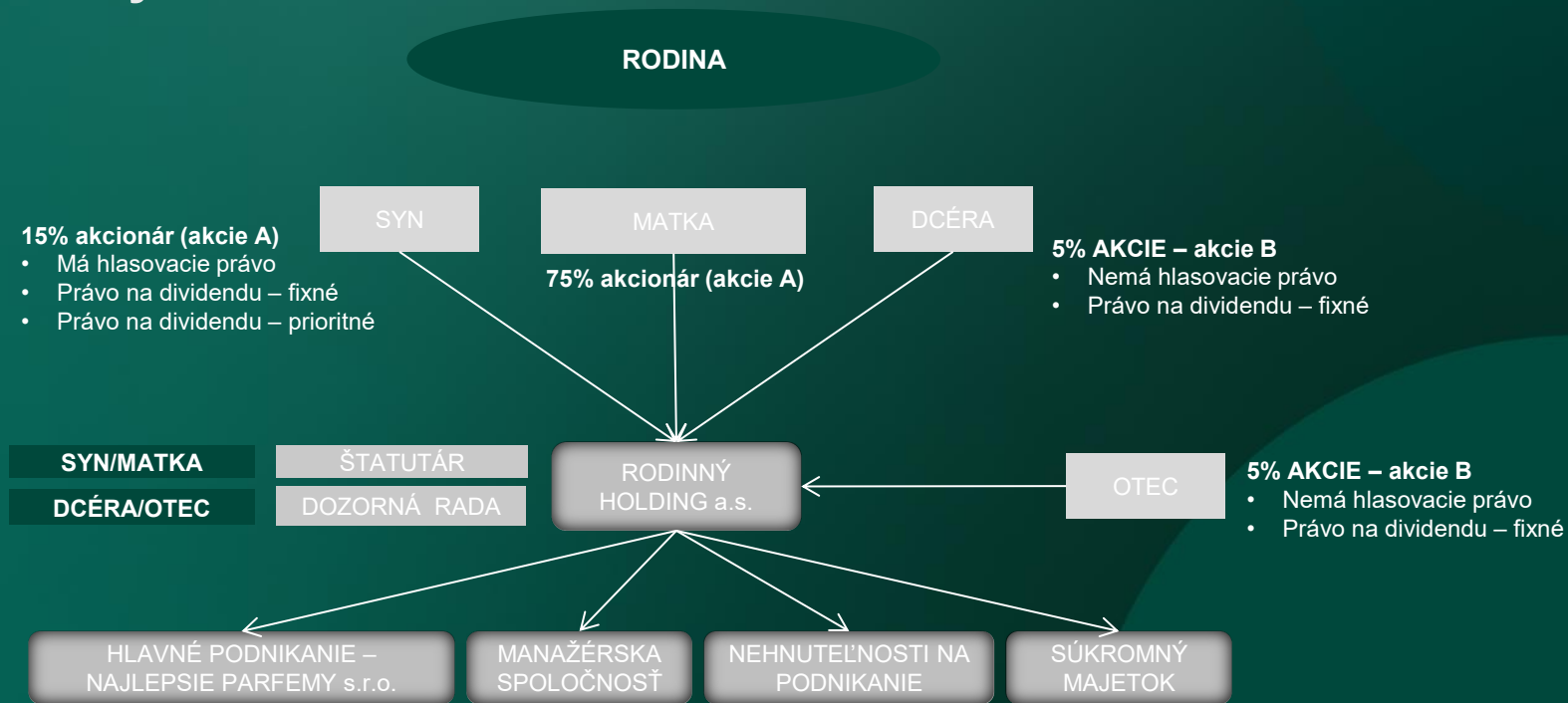
Podnikateľka založila v 90. rokoch obchodnú spoločnosť na výrobu parfumov – PARFEMY s.r.o. Postupom času majetok spoločnosti dosiahol miliónové obraty, má veľa zamestnancov a veľké množstvo zahraničných zmluvných partnerov, vo viacerých prípadoch je však závislá na dodávkach tovarov z tretích krajín (exotické suroviny na výrobu tovarov). Podnikateľka má manžela (BSM nebolo zrušené) a dve deti, syna a dcéru, z ktorých syn dlhodobo prejavuje aktívny záujem o podnikanie. Dcéra a manžel nemajú záujem o aktívne zapojenie do podnikania.

Zadanie:

1. Identifikujte riziká, ktoré by mohli ohroziť podnikanie PARFEMY s.r.o.
2. Poradte podnikateľke ako najvhodnejšie štrukturovať svoje podnikanie, aby:
 - podnikanie ochránila a zachovala;
 - motivovala aktívnych členov rodiny a zároveň
 - predišla sporom o majetok vnútri rodiny.

Návrh riešenia prípadovej štúdie 1 – vytvorenie holdingovej štruktúry

Návrh riešenia prípadovej štúdie 1 – vytvorenie holdingovej štruktúry

Rodina založí obchodnú spoločnosť vo forme akciovej spoločnosti (Rodinný Holding a.s.), ktorej akcionárkou je nielen sama zakladateľka, ale v minorite aj jej manžel a obe deti. Keďže syn sa chce ďalej obchodne rozvíjať, podnikateľka sa rozhodne, že syn bude druhým najvýznamnejším akcionárom aby bol čo najviac motivovaný a tiež členom predstavenstva. Za výkon svojej činnosti bude syn poberať odmenu ako člen štatutárneho orgánu na základe zmluvy o výkone funkcie – bude ale zároveň niešť popri matke najväčšiu zodpovednosť. Otec a dcéra ako pasívni členovia rodiny budú poberať iba dividendu ako pasívny príjem.

Rodina sa zároveň dohodla, že si vzájomné práva a povinnosti zakotví nielen v stanovách spoločnosti, ale aj v neverejnej zmluve medzi akcionármi a neformálnej rodinnej ústave. Keďže zakladateľka má záujem, aby strategické veci týkajúce sa významného majetku rodiny riešila rodina spolu a pokiaľ možno pravidelne, rozhodne sa zakotvíť do rodinnej ústavy pravidelné stretávanie sa rodinnej rady.

Vzhľadom na to, že PARFEMY s.r.o. má v obchodnom majetku rôznorodé aktíva, Rodinný Holding a.s. založí za účelom diverzifikácie rizík 3 dcérske spoločnosti, do ktorých po odporúčaní poradcov presunie z PARFEMY s.r.o. daňovo neutrálnym a právne najvhodnejším spôsobom postupne: (1) hlavné podnikateľské aktivity, vrátane zmluvných vzťahov – subjekt nazve NAJLEPSIE PARFEMY s.r.o., (2) nehnuteľnosti slúžiace na podnikateľskú činnosť, (3) súkromný majetok. Zároveň Rodinný Holding a.s. založí 4. samostatnú manažérsku spoločnosť, ktorá bude popri holdingu poskytovať skupine služby riadenia a obchodného poradenstva.

Podnikateľka si ponechá subjekt PARFEMY s.r.o. ako účelovú spoločnosť, prípadne bude zvažovať jej likvidáciu a zánik, keďže si so sebou nesie historické riziká.

Výhody vytvorenej holdingovej štruktúry

- Väčšia flexibilita pri zapojení ďalších osôb do vlastníckej/ riadiacej štruktúry – medzigeneračné nástupníctvo, zamestnávanie ďalších členov rodiny;
- Zvýšená právna ochrana majetku a rozloženie podnikateľského rizika, najmä oproti podnikajúcej fyzickej osobe; Fyzické osoby sú chránené dodatočnou ochranou v podobe holdingu pred rizikami spojenými s aktivitami v rámci dcérskej prevádzkovej spoločnosti.
- Oslobodenie od dane z príjmov pri predaji podielov v dcérskych spoločnostiach po splnení zákonom stanovených podmienok;
- Daňovo efektívna redistribúcia zisku – dividendy z dcérskej spoločnosti plynúce právnickej osobe – holdingu nie sú v súčasnej dobe predmetom dane z príjmov;
- Efektívne využitie finančných prostriedkov na úrovni holdingu k ďalšiemu investovaniu z (i) dividend (ii) v prípade exitu (predaja) dcérskej spoločnosti;
- Vhodnejšia diverzifikácia aktivít v prípade viacerých dcérskych spoločností pod holdingom;
- Viaceré možnosti zavedenia daňovo výhodnej schémy ESOP (tzv. Employee Stock Ownership Plan); čiastočná anonymita vlastníkov; atraktivita pre potenciálnych investorov; väčšia kredibilita pre zmluvných partnerov, banky a investorov z dôvodu prehľadnosti štruktúry, vlastného imania a výkonnosti skupiny;
- Ďalšie daňové a komerčné synergie na úrovni holdingu: atraktívna štruktúra pre banku (prehľadnosť skupiny a zložiek podnikania), efektívne financovanie skupiny prostredníctvom vkladov do OKF (bezúročne), prípadné pôžičky v rámci skupiny – trhový úrok, možnosť predaja nehnuteľnosti bez dane, ak je vo vlastníctve na to určenej dcérskej spoločnosti (cez priamy predaj dcérskej spoločnosti) a pod.

Prípadová štúdia 2

Popis skutkovej situácie:

Pán Martin je konateľom a spoločníkom spoločnosti PARFEMY s.r.o., ktorá sa zaoberá predajom parfumov. Martin sa rozhodol, že sa chce stať primátorom mesta kde žije. Spoločnosť PARFEMY s.r.o. mu zaplatila celú kampaň – oficiálnu aj neoficiálnu časť. Spoločnosť si z týchto nákladov uplatnila odpočet DPH. Počas niektorých mesiacov dokonca PARFEMY s.r.o. z tohto dôvodu vykázala nadmerný odpočet na DPH (t.j. daň na vstupe prevyšovala daň na výstupe z poskytnutých tovarov a služieb). Spoločnosť zároveň o týchto nákladoch na kampaň účtovala ako o daňových výdavkoch na účely dane z príjmov.

Zadanie:

1. Identifikujte riziká, ktoré by mohli hroziť spoločnosti a Martinovi z jeho konania.
2. Aké argumenty by mohol Martin použiť na svoju obranu, resp. na obranu spoločnosti ? Obhájali by podľa Vášho názoru jeho konanie ?

Riešenie prípadovej štúdie 2

- **Riziká plynúce z konania Martina:**

Z pohľadu daňového úradu:

- V prípade daňovej kontroly by správca dane mohol spol. PARFEMY s.r.o. dorubiť daň (DPH + daň z príjmov v závislosti od kontroly), keďže výdavky na osobnú potrebu, resp. výdavky nesúvisiace s predmetom podnikania, nie sú daňovo uznateľné a nie je možné z nich odpočítať DPH + správca dane by spoločnosti uložil pokutu za nesprávne vykázanie dane.
- Potenciálne by správca dane mohol uložiť spoločnosti pokutu aj za nesprávne vedenie účtovníctva.
- V prípade nezaplatenia dane + pokút by spoločnosť „svietila“ vo verejných registroch (finstat.sk, financnasprava.sk), ako daňový dlžník, čím by mohla stratiť obchodných partnerov, financovanie, nemohla by sa zúčastňovať súťaží, a pod.
- Spoločnosť by musela prepúšťať zamestnancov.
- Hrozila by daňová exekúcia, prípadne návrh na vyhlásenie konkurzu zo strany správcu dane (ak by napr. nezaplatila ani odvody).
- Spoločnosti PARFEMY s.r.o. by sa tiež zhoršil index daňovej spoľahlivosti v dôsledku čoho by sa ďalej zvýšilo riziko straty zmluvných partnerov a zhoršenia zaobchádzania zo strany daňového úradu.

Z pohľadu OČTK:

- TČ skrátenia dane a poisťného – § 276 TZ (je možná účinná lútosť)
- TČ nedovedenie dane a poisťného - § 277
- TČ daňového podvodu – § 277a TZ (nie je účinná lútosť)
- TČ sprenevery - § 211
- TČ porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku - § 237
- TČ poškodzovania veriteľa - § 239 pri úpadku spoločnosti
- peňažná sankcia, prepadnutie majetku, zákaz činnosti, odňatie slobody ...

- **Argumenty na jeho obranu**

- PARFEMY s.r.o. financovalo len časť kampane Martina za primátora;
- náklady na kampaň boli proporcionálne k potenciálnym príjmom spoločnosti PARFEMY s.r.o.;
- Martin nevedel o tom, že z nákladov na kampaň si nemôže odpočítať daň a tieto zahrnúť medzi zdaniteľné výdavky;
- účtovník a daňový poradca poradil Martinovi, aby si z nákladov na kampaň odpočítal daň a tiež ich zahrnul medzi výdavky;
- Martin sa opieral o pravidlo podnikateľského úsudku a vychádzal z toho, že keď bude mať reklamu v kampani, bude sa dariť jeho firme;
- PARFEMY s.r.o. resp. Martin je pripravený doplatiť daň a pokuty v prípade potreby, aby sa vyhol trestnému stíhaniu.

Ďakujeme za pozornosť

Kontakt

office@arden.legal

+421 902 733 330

+421 904 152 832

ARDEN LEGAL & TAX s. r. o.

Jelačičova 8

Bratislava – mestská časť

Ružinov 821 08

Slovenská republika

www.arden.legal

